

КРИСТОФЪР ГИЛБЪРТ

99 ПРОЦЕНТА

СЪВМЕСТИМОСТ

Превод от английски: Лиляна Енева, 1988

chitanka.info

Напоследък Мартин срещаше обявите за „Проекта за съвместимост“ почти навсякъде. Узаконено от нов федерален организатор, рекламирането им се бе разляло далеч извън курортите с минерални бани и клубовете, посещавани от несемейни хора. На моменти Мартин с мъка откъсваше очи от видеоклиповете на проекта. Те показваха възторжени брачни двойки, които въодушевено разказваха как са се намерили сред милиони потенциални партньори. Съвършено подбраните съпрузи излъчваха тиха, завидна хармония, пасваха си като две половини на счупени медальони.

Макар бракът на Мартин да беше само Втора категория, той се смяташе за доволен и дори щастлив, че вече е намерил идеалната си половинка: тъмнокосата, пленителна Бони, която правеше за него повече от това, което би се осмелил да поиска. Затова, когато на домашния му терминал се получи персоналното факсимиле от „Проекта за съвместимост“, той не можеше да си обясни защо го прочете със смътно безпокойство. Преди осем години в колежа Мартин бе един от първите доброволци, участвали в проекта, и сега го канеха да се яви повторно за ново изследване. Всичко бе логично, но въпреки това го изпълваха неясни предчувствия.

Бони бе отишла на работа. Отначало помисли да обсъди въпроса с нея, но после се отказа — можеше да реши, че той му придава по-голямо значение, отколкото всъщност му придаваше.

След известно колебание телефонира на приятеля си Тио, който работеше по проекта като аналитик на данни. Всъщност Мартин търсеше на кого да се обади. Съвсем наскоро се беше сдобил с един от новите ултранасочени телефони с максимално качество на възпроизвеждането, които улавяха гласа му отдалеч, независимо къде се движи из стаята. Ползата беше малка, но Мартин обичаше да има най-доброто.

— Знаеш ли какво включва това повторно изследване? — запита Тио.

— В писмото се говори за пълни четири часа. Сигурно ще ми взимат кръв, нали?

— Не се безпокой, ще ти вземат кръв само от пръста — отвърна Тио. — Сега не работя в преценката, но мисля, че ще бъде същото, както преди години: много въпроси и много биотестове — химизми,

мозъчен резонанс, картографиране на кортекса и така нататък. Колко ще ти платят? Споменават ли за това в писмото?

— Сто двадесет и пет долара — каза Мартин. — Когато участвах в експеримента... май беше през 1994 г., ми платиха сто долара. Парите не ме интересуват. Тук става въпрос за науката. Но дали действително ще бъде само това? Просто лонгитудинално изследване?

— Доколкото зная, да. Ние непрекъснато работим над това, Марти. Всичко сме усъвършенствали. Първо на първо лаборантите искат да следят моделите на хормоните колкото е възможно по-продължително. Освен това са ускорили отчитането на резултатите от кожните тестове и анализа на феромоните. Подобрения има и в психологичните тестове. Спомняш ли си, че ти показвах видеоклипове на хора, извършващи различни действия, и следяха как реагира възбуденото ти мозъче...

— Спомням си. Всичко изглежда нормално. Просто реших да поговоря с теб. Страх ме е Бони да не помисли, че си търся нова жена.

Мартин чу скърцане от ролките под стола на Тио и се сети, че той се е приближил до микрофона на бюрото си. Тио го попита съвсем тихо:

— Значи си щастлив с Бони?

Изненадан, Мартин отвърна:

— Да, защо?

— Щях да ти предложа — ако си любопитен — да проведе търсене, ако искаш, след като коригират профила ти. Непрекъснато правя системни проверки, просто избирам имената случайно. Няма проблеми. Сега имаме пул от около 2 милиона жени. Но само ако си любопитен.

У Мартин се надигна съпротива.

— Не, благодаря. Бони е всичко, което бих могъл да си пожелая. Наистина. Освен това не искам да нарушаваш правилата заради мене.

— Добре, бъди спокоен. Радвам се, че си щастлив. Трябва да ме запознаеш с нея. Може случайно да си намерил една от жените, които ти подхождат 99%.

— Така изглежда.

— Винаги мога да проверя доколко си подходите. Впрочем тя не е била преценявана досега, нали?

— Никога. Тя смята, че това е глупаво. Ами ти прекарвал ли си своя профил през компютъра? Чувам, че около тебе се готвят някакви промени.

Тео се запъна и се изкашля.

— И това ще стане, приятелю, много скоро. Сега се опитвам да се подготвя, знаеш ли? Защото когато най-сетне се срещнем, животът много ще се промени.

— Аха, значи я измъчваш? Истинската ти любов те чака там някъде и се чуди кога най-сетне ще се появиш...

Надяваше се Тео да разбере, че се шегува.

— Зная, че е там някъде. Може сега и тя да се забавлява. Доста е страшно. Всички надежди и така нататък. Много надежди трябва да се оправдават.

Бони влезе в апартамента заднишком, като влачеше голяма кутия, вързана с канап. Мартин се запъти да ѝ помогне да повдигне кутията над прага и попита:

— Какво е това?

— Надявах се да се върна преди тебе. Е, добре, обзалагам се, че можеш да познаеш. За рождения ти ден.

Мартин огледа кутията и възкликна:

— Плазмената скулптура! Наистина ли?

— Не можах да устоя на изкушението да те зарадвам. Получих извънредната си лятна заплата.

Мартин прегърна Бони, притисна я към себе си и я целуна. После се заеха да разопаковат произведението на кинетичното изкуство, за което мечтаеше от месеци. Докато галеше с ръка стъклени повърхности, улови озадачения ѝ поглед и попита:

— Не знаеш какво намирам в нея, нали?

Тя сви рамене. Той знаеше, че тя не знае.

— Достатъчно е, че те прави щастлив — каза тя.

Бони имаше вкус към поезията, но беше безразлична към неговото изкуство и скулптурата. Мартин понякога се измъчваше от тази пропаст между тях.

Каза ѝ за повторното изследване в рамките на проекта, като ѝ обясни всичко за контролните групи и за значението, което

проследяването във времето има за научноизследователската дейност. Тя мълчеше, но не изглеждаше доволна. Избягваше да го гледа в очите. По-късно, докато вечеряха, подметна:

— Ще мога ли поне да премея силите си с Г-ца Съвместима, ако ти я намерят?

— Хайде, стига! Не го правя заради това. Изобщо не става въпрос за съвместимост.

Бони се изсмя. Мартин обичаше смеха ѝ и начина, по който се полюляваха раменете и гърдите ѝ.

Тя продължи да упорства.

— Тогава, значи, не харесваш как готвя. Не ти харесва как приготвям бьоф „Строганов“?

Бони направи престорено обидена физиономия и попита:

— Тези компютри могат ли да ти намерят някоя, която приготвя превъзходен „Строганов“?

Шегите ѝ започнаха да го притесняват, без да може да си обясни защо. Може би се чувстваше достатъчно сигурна, за да се шегува.

Истината беше тази. Не търсеше друга жена. Той прогони сянката, паднала върху жизнерадостното им настроение, и се отпусна във взаимната им топлина. Тя се доближи и седна на скута му. После се любиха и Мартин си мислеше, че съвършенството не подлежи на подобряване.

Въпреки това започна да се замисля за различията им — не че непрестанно мислеше за тях, но просто ги забелязваше. Веднъж отидоха на луна парк — от някогашните, с накланящи се и въртящи се люлки, които, колкото радваха Бони, толкова ужасяваха Мартин. Когато тя го повлече към колите „Куршум“, Мартин се почуди дали идеалната му половинка би харесвала тези неща, или щеше — както и той — да бъде привлечена от стрелбището. Той обичаше да стреля с лазерните пушки много повече, отколкото да лети във въздуха.

Обичаше и хазартните игри. Бони бързо се отказваше, но Мартин ги взимаше на сериозно и вярваше в късмета. Това несъвместимост ли беше? Означаваше ли, че между тях има по-сериозни различия?

В павилиона за закуски поръча нещо за пиене и два сандвича с колбас. Както винаги, Бони изяде първо пържения лук и чушките и

после гризна малко от месото и хляба. След няколко минути подаде остатъка на Мартин, а за компенсация отпи от питието му.

Като дъвчеше нейния сандвич, Мартин реши, че това е убедително доказателство срещу свършена съвместимост. Ако и двамата харесваха едни и същи неща, за него никога нямаше да остават огризките.

Преценката бе определена за събота сутрин. В продължение на четири часа върху кожата му имаше електроди и датчици. На анализ бе подложено всяко вещество, отделяно от него, заедно с моделите на гласа му, мозъчните вълни, компонентите на кръвта и мислите. Съвсем лични въпроси се редуваха с физиологични тестове, а докато му показваха видеоклипове — „Човек, говорещ за религията“, „Жена, оказваща помощ на болен човек“, „Мъж, който се намесва в схватка“ — компютрите поглъщаха общата реакция на тялото и мозъка му.

Голяма част от процедурите по преценката бе ускорена и автоматизирана. Така и трябваше да бъде, като се има предвид, че милиони участници бяха преминали през тях. От време на време Мартин се питаше как ли би реагирала хипотетичната му идеална половинка. Дали щеше да мисли като него?

След като тестовите свършиха, видя Бони в чакалнята. Тя се изправи нетърпеливо на мястото си.

— Реших да те изненадам и дойдох да те посрещна. Искаш ли да обядваме в ресторант?

По пътя край реката стигнаха до ресторант „Руджиеро“ и си поръчаха риба със сок с копър, който Бони все се опитваше да приготи вкъщи.

— Докато те чаках, се разговорих с жената от регистрацията и тя ми разказа за проекта. Не съм сънувала, че той е толкова емпиричен. В началото подлагали на изследване най-влюбените хора, които можели да намерят, и проверявали доколко си пасват. Досега си мислех, че е теория на някой учен.

— Не — отвърна Мартин. — Използват специално уравнение, което сравнява моделите в дадена двойка с най-големите установени съответствия. Изглежда, че дава резултат.

Бони го погледна косо и дяволито.

— Хубаво. Записах се за следващия уикенд. Реших и аз да участвам.

Мартин се изненада.

— Как? — попита той. — Записа се за доброволно участие в проекта ли?

— Как се изплаши само! Искам да проверя доколко си подходяме. Непрекъснато слушам за тези 99-процентни съответствия. Дали между нас има такова сходство?

Мартин се усмихна.

— И аз това казах на Тио. Технически обаче не е редно семейните хора да могат да узнават това.

— Редно е, редно е, особено ако го препоръча някой специалист от семейната консултация или твоят приятел Тио. Той ще го направи, нали?

Мартин не знаеше какви доводи да изтъкне срещу това.

— Предполагам, че ще го направи. Ще го питам.

Изпълнен с необяснимо безпокойство, той притисна Бони към себе си, докато вървяха покрай реката. Приятно му беше да усеща хълбока ѝ малко по-долу от своя и рамото ѝ до гърдите си. Ничие друго рамо. Само нейното.

Бони трябваше два пъти да му напомни, преди Мартин да помоли Тио да съпостави профилите им, след като нейният бъде готов. През следващите дни двамата бяха безкрайно мили и внимателни един към друг. Бони често го разпитваше за работата му, въпреки че задачите му на специалист по спътникова картография едва ли имаха нещо общо с дейността на управлението за трудови резерви. Макар това да не го безпокоеше твърде, Мартин понякога си мислеше, че щеше да е хубаво да сподели качествата на работата си с някого, който разбира нещо от нея.

Веднъж, докато се разхождаха, минаха покрай магазин за детски мебели: плетени детски люлки, детски креватчета, високи детски столове. За разлика от всеки друг път сега се спряха и се загледаха във витрината, вместо да се засмеят и да се отдалечат. Нито един от двамата не продума — фактът, че се спряха, бе достатъчно красноречив.

Най-сетне Тио позвъни по телефона и Мартин го посети в обедната почивка. Тио бе приветлив, но говореше за прекалено много странични неща. Накрая обезпокоеният Мартин го запита:

— Какво стана? Новините добри ли са, или лоши?

Тио махна с ръка.

— Не е толкова просто, приятелю. Тъкмо се чудех как да ти кажа. Специалистите по семейна консултация тълкуват нещата по-добре от мен. Може би и Бони трябва да дойде.

— Хм, карай, Тио. Просто ми кажи.

Тио извади папката му.

— Не е толкова лошо, друже. Само се успокой и ще ти го разтълкувам. Съвместимостта се състои от две основни части: социална, или психологична, и физиологична. Имаш 14 соматични променливи, които обединяват химизма, телесните цикли, генотипа, т.е. всички лабораторни тестове. Други десетина променливи покриват семейните ценности, културата, темперамента, интересите, възгледите за живота и така нататък.

— Кое предизвиква любов от пръв поглед? Химизмът ли?

— Всичко може да я предизвика.

Тио се облегна назад — явно разговорът започваше да му доставя удоволствие, — докато Мартин се взираше в затворената папка.

— Може да те плени нечие чудно тяло, начинът, по който една жена танцува, или каквото и да е друго, а можеш да се влюбиш и заради някоя нейна дума, отношение, общ интерес, който те вълнува. Всичко е възможно.

— Звучи като реклама.

— Точно така. Макар че се оказва, че лицето е нещо специално. Понякога лицата говорят за това много повече, отколкото сме смятали. Както и да е, любовта от пръв поглед не е полезна за обществото, ако не притежава издръжливост. Понякога те привлича физическото, а психичната съвместимост се появява по-късно. Друг път е обратното. Обикновено двата компонента съществуват по чиста случайност. Старите служби за откриване на съвместимост с компютри се занимаваха именно със социалнопсихологичния подбор. Те обаче не

можеха да правят подбор по физически особености — това, което ние можем да правим. А то е другата част.

— А, да. Другата част.

— Разбира се. Толкова много може да си подходите с една жена, че и двамата да изпадате в екстаз, когато слушате Дебюси. Може да имате сходни възгледи за отглеждането на децата и за харченето на парите. Но ако липсва магията на целувката...

Мартин си спомни усещането за рамото на Бони, опряно в гърдите му. Тогава му беше най-добре с нея.

— Да, разбирам. А ако непрекъснато се прегръщате, но след това нямате за какво да си говорите?

— Наистина. Това крие беда. Областта, в която има сходство, известно време, дори цял живот, може да включва областта, в която няма сходство. Помисли за нещастните бракове, които се крепят единствено върху взаимното отчаяние на съпрузите, докато ние тук имаме необходимите средства, за да гарантираме практически...

Мартин вдигна ръце.

— Зная, зная. Още малко и ще запееш. Кажи ми какво има в папката?

Тио кимна, после сви рамене и накрая му подаде листа, който беше диаграма, изпъстрена с надписи, кодове и числа. Тио посочи с пръст:

— Това тук са биологичните ти данни. Вдясно са психологичните: ценности, структура на убежденията, защитни механизми...

Мартин се стараяше да вниква в обяснението, но скоро се отказа.

— Кажи ми го просто. Кое е важното число?

— Ей тук, вдясно. Стандартизиран, съобразен с нормата резултат: 84.

Мартин малко се разочарова. Беше очаквал поне 90% сходство. Изучаваше точките, в които линиите се доближаваха и раздалечаваха.

— Не разбирам какво означава това. Къде се разминаваме? В психологичната област ли?

— Виж какво, соматичното ви сходство е 96 — висока степен на съвместимост. Социалната ви съвместимост обаче е 72. По-ниска е, но не бих нарекъл това разминаване. Виждал съм брачни двойки със съвместимост 30 или 40, които живеят заедно десетилетия.

— Тук има 12 отделни фактора — промълви Мартин сякаш на себе си. — Кое то е постижимо, ще го постигнем. Може би с известна помощ. — Изглеждаше разтревожен.

— Пресилваш нещата — рече Тио, като се опита да го успокои. — Може би не трябваше да правя това.

— Не се безпокой. Това е моята жена! Зная, че сме съвместими — обичам я!

Въпреки това Мартин продължаваше да се взира в листа. Линиите се раздалечаваха в много точки и тези точки представляваха всички мигове, когато бе усещал празнина в разбиранията ѝ, когато се бе отказвал да ѝ обяснява нещо или когато Бони бе заставала на позиция, която той никога не би могъл да приеме.

Правеше всичко възможно да не се повлияе от информацията. Но като се връщаше с колата на работа, в главата му бушуваха противоречиви мисли и чувства.

Вечерта Мартин показва диаграмата на Бони и се опита да ѝ обясни променливите. Бони разсеяно галеше крака му и накрая каза:

— Знаеш ли, науката понякога е толкова досадна! Все пак мислех, че сходството ни ще е над 84. Но нали винаги има изключения? Нали статистиките се отнасят само за популациите, не за индивидите?

Мартин сви рамене.

— Разбира се. В края на краищата наша е последната дума. Макар че има някои различия...

Погали я с ръка по лицето и тя потърка лицето си в ръката му като котка.

— Не мога да си представя по-добро съчетание от нас двамата, а ти?

Мартин се позабави с отговора. Бони настръхна, изправи се и го погледна неуверено. Промълви с треперещ глас:

— Това е много важно за тебе, нали? О, Мартин, не му придавай значение. Направих го само защото бях толкова сигурна. Това е само един странен научен проект...

Той я успокои и утеши и като установиха физически контакт, връзката се засили. Но Мартин непрестанно мислеше, че прогнозата,

направена в преценката, е точно такава.

На закуска Мартин чувстваше, че може да разсъждава умно и градивно, и каза на Бони:

— Съжалявам, че те разстроих с тая съвместимост. Нещата не са толкова лоши. Може да седнем някой ден и да ги обсъдим.

Бони въздъхна и вдигна очи към него.

— Не беше ли щастлив с мене, преди компютърът да каже, че би трябвало да бъдеш? Това са само линии! Цифри! От какво си недоволен?

Мартин понечи да ѝ обясни, но разногласията им му се видяха толкова незначителни, че ѝ изреди това, което му харесва: интимните им привички, взаимното им разбирателство, физическата хармония. Накрая заключи: — Сигурно си права: това е само статистика. Имаме нещо добро, защо да го разваляме?

Но злото вече бе сторено. Като залепено съединение, чиито части са били разместени, преди лепилото да се втвърди, връзката между Бони и Мартин отслабваше. Мартин усещаше да се заражда в него зона, където тя не присъстваше. Все си казваше, че е щастлив с нея, но „щастлив“ се променяше в „относително щастлив“ и „обичайно щастлив“. А зоната в него растеше.

Винаги, когато се опитваше да разгледа различията им, те изглеждаха маловажни: Бони обичаше да се сприятелява с шумни, весели хора, а Мартин харесваше сериозните хора, които обсъждат и планират нещата. Бони бе по-силно религиозна. Той беше по-спретнат. Подът им беше покрит с голи керамични плочки, защото тя не обичаше килимите. Освен това не можеше да оцени любимите му африкански столове с високи облегалки.

Но десетина дребни неща правят ли едно голямо нещо? На Мартин му се струваше, че колкото повече размишлява за различията между тях, толкова повече неща забелязва. И всеки път изникваше въпросът: така ли щеше да постъпва идеалната му половинка?

Започнаха да изскачат стари мечти, фантазии за съвършената партньорка, която винаги ще го разбира и подкрепя. Ще прекарват цели часове в музеите за изящни изкуства и никога няма да ѝ омръзват нещата, които той обича да прави. Тя ще бъде истински партньор, идеален другар от женски пол.

Брошурите на проекта се срещаха навсякъде. Един ден, като следваше някакъв порив, Мартин взе една брошура от дъската за обяви в службата. Прочете думите: „Тази, която е предопределена за вас“, и те заседнаха в ума му. В брошурата се обясняваше, че участниците просто се подлагат на преценка и след това срещат своите избраници. Биологична телеология.

Скоро след тази случка, пак под действието на някакъв порив, Мартин се обади на Тио и с глух глас му каза:

— Ако няма твърде да се затрудниш, би ли пуснал профила ми за общ подбор, както предложи по-рано? Искам да видя какво ще стане. Технологиата е страхотна.

На следващия ден Тио имаше информацията и Мартин отново го посети в службата.

— Отпусни се — каза му Тио. — Няма защо да си толкова потаен. И така. Управителният комитет се готви да предостави тази възможност на хората, чийто брак е Втора категория. Така че не бива да се чувстваш виновен.

— Нямам нужда от комитет, който да решава дали да се чувствам виновен. Но напоследък много се чудя...

— Разбирам. Просто си любопитен. Марти, подборите, които правим, са толкова удачни! Действително има резултат. Хората непрекъснато се обаждат да ни благодарят. Пишат ни писма, изразяват съгласие да бъдат снимани във видеоклипове. Те знаят, че вероятността сами да си намерят подходящ партньор е малка. Тук-там някое гадже, няколко любовни афери с шепа хора, после се замислят за деца, биологията ги пришпорва, изпадат в паника и се задомяват. Ясно ли е? Другарят в живота не бива да се избира по този начин.

Мартин силно се смути, защото това описание беше съвършено вярно за него и Бони. Когато Тио посегна към папката върху бюрото, Мартин настръхна. В тази папка се криеше жена, избрана специално, за да бъде заплаха за брака му.

— Май нещо се колебаеш, а? — попита Тио. — Ще ти съобща само сурови данни. Името няма да ти казвам. Знай, че сега си играеш с огъня. Наложил се да проведе търсене в национален мащаб, за да открие най-подходящата за теб жена. Имаш особени комбинации от черти. Вероятно някои от прадедите ти са направили неудачен избор.

Тио подаде на Мартин листа с профила му. Той беше гъсто изписан с кодове и числа, но същината беше под формата на графика. Дебела линия минаваше през листа.

Мартин погледна по-отблизо. Линиите бяха две и се движеха успоредно, като се раздалечаваха в съвсем малко точки.

— Какво е това? Сякаш сме еднакви.

— Не, не сте. Само сте добре подбрани. Сега ще ти обясня. Ти не искаш близък, но не искаш и човек, който е съвсем различен от тебе, нали? Тук се преценява вашата съвместимост, не вашата еднаквост. Нежеланите различия водят до конфликт, но добрите внасят нещо хубаво, като подправката в храните. Никой не е съвършено уравновесен и самостоятелен. На двама съпрузи е необходимо да балансират качествата и слабостите си. Ние взимаме всичко това предвид. Знаем тези неща, вярвай ми.

Мартин посочи към точка на рязко „потъване“, обща и за двете линии.

— Какво означава това?

— Това е комбинираната стойност на компонентите на потта. Телесна химия, знаеш. Ще миришете чудесно един на друг. Повярвай ми, Марти, това е съвместимост. Сега постигаме най-малко 90% при около половината от желаещите. Други 30% от участниците имат съвместимост над 95%. Около 8% стигат до 99% съвместимост. Когато броят на участниците се увеличава, съответствията стават все по-големи и по-големи.

— Какъв е нашият процент на съвместимост?

— Най-високият — 99%.

За миг Мартин погледна слисано листа, като си представи каква трябва да е тази жена. Въображението му се развихри съвсем не на шега. Това не беше празна мечта за хипотетична идеална жена. Ставаше въпрос за истинска жена. Може би за единствената.

Накрая попита:

— Имаш ли нейна снимка?

— По-кратко. Още няма да ти я покажа. Ще ти кажа, че тя е на 800 мили далеч, в град Кълъмбъс, Охайо.

— Как се казва?

Тио поклати глава и прибра папката.

— Позволи ми да бъда поне малко етичен. Слушай, задават се големи промени. Много скоро. Интересът към нашата служба расте. Представи си какво ще стане с обществото, когато голям брой хора намерят идеалните си половинки. Все пак ще съм по-спокоен, ако сега си идеш вкъщи и размислиш добре. Все още си женен.

Мартин размисли. Когато умът му бездействаше, у него се надигаше неподозирано чувство на самота. Не можеше да изключи надеждата, че ще намери съпруга, която му подхожда не приблизително, а съвършено. В същото време се боеше — че може да допусне грешка, че може да бъде жесток, че може да настъпи промяна.

Вечерта седна до Бони и ѝ каза:

— Съжалявам, че напоследък съм напрегнат. Мисля, че е свързано с тази съвместимост. Дали да не отидем при специалист по семейна консултация? Да видим как можем да подобрим нещата.

Бони го погледна недоверчиво.

— Да подобрим нещата ли? Ти можеш да заздравиш брака ни, ако престанеш да го рушиш. Преди да се съветваш с този проклет компютър, ти беше щастлив. Съзнаваш ли това? Ти рушиш брака ни.

Каза го с висок глас, който Мартин не бе чувал досега.

Той изгърби рамене и продължи да ѝ говори:

— Мисля, че някой психотерапевт ще може да ни помогне. Някои от променливите подлежат на промяна. Имам предвид психологичните. Понякога не се ли чувстваш далеч от мен?

— Не зная, може би. Това е нормално.

— Някои неща у мене не те ли дразнят неприятно?

— Ами това е бракът — да се правят компромиси. Впрочем ти винаги си умеел да ме дразниш приятно...

Бони бързо се беше окопитила и се ухили похотливо и двусмислено. Той се засмя, поклати глава и напрежението почти изчезна. Почти.

Отидоха на разходка в пролетната вечер. Държаха се за ръце и говореха малко, като избягваха важния въпрос. После, без предисловие, Бони предпазливо каза:

— Помниш ли онзи стих на Уилям Блейк? Ако Слънцето и звездите се усъмнят, ще угаснат мигновено^[1]. Това не ти ли говори

нещо?

Без много да мисли, Мартин отвърна:

— Не много.

Както обикновено, склонността ѝ към неясната поезия го отегчаваше. Продължиха да си държат ръцете, но нито един от двамата не забави ход, когато минаха покрай магазина за детски мебели. Направо го отминаха.

Нещата се влошаваха. Една седмица по-късно, след като вечеряха в отегчение и напрежение, Бони забеляза:

— Мартин, отчуждаваш се от мен. Не мога да го понеса. Ти изчисляваш недостатъците ми, нали?

Изненадан от правотата ѝ, той не можа веднага да отговори. После каза неубедително:

— Това са само различия. Ти си имаш характер и аз си имам характер. Само понякога се разминаваме...

— Ти не понасяш слабости. Искаш направо 100%. Помниш ли онзи пуловер, който ти оплетох, с двете изпуснати бримки? Знам, че те дразни. Не го признаваш, но аз знаех, че ще го забележиш.

Мартин се почувства атакуван и лицето му почервения.

— Сега не говорим за пуловери, а за останалата част от живота ни. Човек няма ли право да бъде максимално щастлив? Ти и аз понякога имаме противоречия, не можеш да отречеш това. Не те ли тревожи фактът, че нашата съвместимост е само 84%? Никога ли не си помисляла какво може да означава за тебе съвместимост 99%?

Тя поклати глава много бавно, без да го гледа.

— Не, не съм. Но може би трябва да започна. Това ли ме съветваш? Ти смяташ да ме зарежеш заради жена, която никога не си виждал? Мартин, ти си влюбен в една идея. А аз съм реална. Моля те, спри и помисли!

Като се чувстваше объркан и по-изолиран от всякога, Мартин отново посети Тио. Беше се уморил от чувството за вина, от опита да види нещата от гледна точка на Бони. Жадуваше за някого, който може да вижда нещата през неговите очи.

Каза за това на Тио повече, отколкото искаше. Накрая заключи:

— Кажи ми нещо повече за жената от Кълъмбъс.

Тио се колебаеше. Седеше, като барабанеше с писалката си по бюрото.

— Искам да съм сигурен, че съзнаваш в какво се вълличаш — каза той. — За тебе тя все още е само една идея, едно число. Ако стане по-реална, бързо можеш да хлътнеш. Виждал съм как стават тези неща.

— Може вече да е станало. Бони казва, че съм влюбен в идея и вероятно е права.

Тио леко се засмя:

— Марти, твърде много вярвам на проекта. Животът ни е кратък и е само един. Мисля, че хората имат право да намерят идеалните си половинки, така че по принцип съм на твоя страна. От друга страна обаче, не искам после да ме виниш за това.

— Не се тревожи. Няма да те виня. Само питам.

— Наистина ли си сигурен? Защото имам снимката й.

Тио държа затворена папката, докато Мартин кимна, за да покаже, че е готов. След това постави папката пред него и я отвори. Цветната й снимка бе прикачена към първата страница.

Тя бе погледнала направо в обектива и сега гледаше Мартин в упор.

От пръв поглед дъхът му спря.

Чувал бе как в такъв момент хората мигновено се познават, но досега не го бе изпитал. Тази жена не беше само красива. Бе красива по особен начин, който го плашеше.

Мартин винаги бе харесвал определен тип лица, които трудно се описват, но лесно се познават: нещо особено около очите, особена извивка на устата, формата на брадичката и носа. До този момент никое от познатите му лица не съчетаваше всички тези черти. Дори най-хубавите лица бяха приближения до идеала. Сега пред него беше прототипът, моделът, жената, на която всички други жени само приличаха.

Спокойното й лице сякаш казваше, че тя познава Мартин. Върху лицето й се четеше самота, прекъсната от появата на близък и скъп човек, който е напълно съвместим с нея и с когото от само себе си се разбира, че може да бъде близка.

Поне Мартин имаше такова усещане. Той се изтръгна от магията, като не можеше да се начуди колко подходящо е лицето ѝ. С туптящо сърце той извърна поглед от снимката и прегледа напечатаните данни, като се надяваше, че Тио няма да забележи възбудата му.

— С какво се занимава тя сега?

— Работи в управление на въздухоплавателна компания. Една година е била омъжена — без деца — и сега е разведена.

— Пожелала ли е да ѝ бъде избран съвместим партньор?

— Преди няколко месеца подаде молба за локален подбор — малко половинчата молба. Но не можаха да открият мъж, съвместим с нея над 85%. Преди месец пожела да ѝ бъде изготвен национален профил. Затова бързо я открих. Ти вече беше посочен като най-съвместим с нея.

— И как се казва?

Тио му подаде лист хартия.

— Ето виж. Име, адрес и телефонен номер. Нали ще ме държиш в течение, приятелю.

Не се наложи Мартин да вземе снимката със себе си. Докато шофираше към къщи, образът ѝ го следваше като парфюм. Непрекъснато си мислеше: намерих я. Тя е. Чака ме.

Част от съзнанието му избързваше и решаваше кога може да ѝ телефонира, какво може да ѝ каже, кога може да пътува за Охайо.

Всичко това, в известен смисъл, ставаше против волята му, но той бе обзет от сила, която рядко усещаше. Заше метен, си мислеше за Бони и не можеше да си обясни как връзката му с нея се бе разпаднала толкова бързо и основно. Любовта бе отстъпила, сменена от чувство за вина.

Като се приближаваше към апартамента им, се помъчи да реши какво ще ѝ каже — трябваше да го направи деликатно. Може би тя ще разбере, че любовта има своя логика и е неподвластна на разума.

Мислите му обаче се отклоняваха, като минаваха от дълга към удоволствието. Започна да си представя първия разговор с идеалната си половинка, най-сетне щеше да говори тихо и откровено и щяха да си разказват подробности за живота, сякаш са били разделени за кратко.

[1] Превод на преводача — бел.ред. ↑

Публікувано в сп. „Наука и техника“, бр. 10-12/1988 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.